

VIORA REBERGEN & JOOST VAN WILLIGENBURG

De reis van je Leven

REIZEN

Het onmisbare boek voor
elke wereldreiziger

VOORWOORD

Het is 4 juni 2016. Op een terras in Noordwijk, met uitzicht op zee, vraagt Viora me wat ik wil doen als ze straks weer gezond is, genezen van de leukemie. ‘We kunnen ons bij iedere keuze wel afvragen of het de juiste is, maar het leven kan zo voorbij zijn, dat zien we nu met eigen ogen. Ik wil een feest maken van mijn gezonde jaren, waarom zouden we wachten? Ik wil met jou op wereldreis.’ Ze haalt even adem. ‘Hoe zie jij het dan voor je, Joost, als ik straks beter ben?’

Goed punt, we zouden het zeker groots moeten vieren. Na tweeënhalf jaar ziekenhuis in en uit lijkt een vakantie me niet meer dan logisch, maar een jaar op reis... Ik snap helemaal waarom Viora dit wil, maar het past totaal niet bij mij.

‘Denk er maar rustig over na, maar dit zou voor mij een droom zijn.’

Mijn hoofd heeft moeite om na te denken over een wereldreis terwijl er eerst nog zo’n lange behandeling gepland staat. ‘Laat me even aan het idee wennen. Maar dat we iets groots moeten gaan doen als je beter mag worden, daar ben ik het helemaal mee eens!’

We proosten met onze alcoholvrije biertjes op de onzekere toekomst. ‘Eén ding is zeker: we gaan niet zomaar terug naar het normale leven. We gaan het leven vieren!’

Nog geen jaar later, nog midden in Viora's behandeling, begonnen we langzaam met de voorbereidingen van onze wereldreis. Het gesprek en dit idee waren natuurlijk in ons hoofd blijven rondspoken en uiteindelijk was ook Joost helemaal om.

Het plan om drie maanden weg te gaan maakte plaats voor een reis van een jaar. Uiteindelijk heeft Joost zelfs zijn baan opgezegd, hoe eng dat ook was. We maakten een spaarplan, bedachten wat we moesten doen met ons huis, maakten een lijst met wat er in de backpacks moest en bepaalden een route. Onze plannen veroorzaakten soms slapeloze nachten en zorgden meer dan eens voor een overweldigend gevoel van onzekerheid. Maar uiteindelijk was het dat allemaal meer dan waard.

In dit boek geven we jou antwoorden op alle vragen die wij vooraf hadden, delen we onze fantastische ervaringen en willen we je inspireren om ook de stap te zetten: ga op wereldreis! Waarom zou je wachten, morgen is je niet gegeven.

Dit is ons verhaal van de reis van ons leven.

FROM RUSSIA WITH LOVE

---

28 APRIL 2019/WERELDREISDAG 8

JOOST

‘Zullen we toch maar een slaappil nemen?’ roep ik door de treincoupé naar Viora. Ze ligt nog geen vijftig centimeter bij me vandaan, maar door het donderende geluid van de schuddende trein en het piepen van de remmen moet ik keihard praten om erbovenuit te komen.

‘Laten we dat maar doen, anders wordt het een lange nacht.’ Ze zet haar slaapmasker af, knipt haar leeslampje aan en drukt twee kleine blauwe pillen uit een strip. Deze slaappillen hebben we laatst van mijn ouders meegekregen.

‘Voor het geval dat,’ zei mijn moeder toen. Inmiddels zijn we pas een week op wereldreis, maar we hebben ze nu al nodig. Laten we hopen dat dit geen voorbode is van wat ons nog te wachten staat...

We zitten inmiddels acht uur in de trein en de tijd is voorbijgevlogen. Eindelijk zitten we in de Transmongolië Express. Voor ons toch wel dé start van onze wereldreis.

Afgelopen zondag zijn we vanaf Eindhoven Airport vertrokken naar Boedapest, een fantastische eerste stop. De stad doet

gemoedelijk aan en heeft een van de meest uitgebreide tramnetwerken van Europa. De klassieke gele trams zijn een niet te missen kenmerk van de stad. Mijn eerste hostelervaring is inmiddels ook een feit. We hadden een ruime en nette tweepersoonskamer, met een gedeelde douche en wc op de gang. De kamer was simpel: alleen een bed en een kast. Voor die paar nachtjes was het prima, want we zijn toch niet veel binnen geweest. Ons hostel lag aan de route van tramlijn 2, die via de Donau langs alle bezienswaardigheden van de stad gaat. Met een bezoek van drie dagen hadden we meer dan genoeg tijd om de highlights te bezoeken, zoals een middag spenderen in een van de vele beroemde badhuizen. Wij zijn naar het Gellért-badhuis geweest, sinds 1918 een van de grootste en meest indrukwekkende badhuizen van Boedapest. Als je in badkleding en met de verplichte badmuts op door dit gebouw loopt (of zwemt) kun je de historie bijna voelen, vooral vanwege het imposante tegelwerk en de glazen plafonds.

Helemaal ontspannen door ons bezoek aan het badhuis stapten we in het vliegtuig naar Moskou. Ik had niet zo'n heel positief beeld van Moskou. Ik weet niet waar dat op gebaseerd was, maar ik had er hetzelfde grauwe beeld bij als dat ik heb van steden als Berlijn of Warschau. Steden met een grote historie die bij mij vooral bekend zijn uit de geschiedenisboeken, vanwege alle oorlogen en het kille industriële karakter. In alle drie de steden was ik nog nooit geweest, dus of mijn aanname klopt weet ik niet, maar ik moet bekennen dat ik die van Moskou nu wel grotendeels moet aanpassen. De stad barst van de kleuren, sfeer en elegantie, maar is bovenal enorm modern. Het absolute hoogtepunt was natuurlijk het Rode Plein met de wereldbe-

roemde Basiliuskathedraal. Met zijn rode gevels en kleurrijke koepels is dit hét beeld van Moskou dat je als eerste op Google ziet. En nu stond ik er gewoon zelf!

Naast het Rode Plein staat het Kremlin, waar de regering van Rusland is gevestigd. Rondom dit immense paleis wemelt het continu van de politieagenten en militairen met grote geweren. Wanneer er een hoge functionaris in aantocht is, gaan alle stoplichten in de omgeving van het gebouw op rood. Vervolgens komen er met hoge snelheid en loeiende sirenes motoragenten aan, die met hun geweren goed zichtbaar op het kruispunt gaan staan om de zwaarbeveiligde zwarte auto van de functionaris richting het Kremlin te escorteren. Toen we dit voor de eerste keer zagen wisten we zeker dat Poetin in de auto zat. Toen wisten we nog niet dat dit het standaardprotocol is bij leden van de regering, en dat dit spektakel zich dus een paar keer per dag voltrekt.

Niet alleen de auto's van de regeringsleden zijn modern, alles in Moskou ademt luxe en rijkdom. Metrostations die eruitzien als paleizen, met hun kroonluchters en mozaïek op de muren. Gigantische warenhuizen, bijzondere restaurants en schone en brede straten. Eigenlijk precies zoals ik het mij niet had voorgesteld. Wat een aangename verrassing was deze stad!

Modern was ons hostel echter allerminst. Onze kamer was een bezemkast met daarin alleen een stapelbed en een nachtkastje dat precies tussen het bed en de muur paste. Ik schrok me kapot toen we naar binnen stapten, terwijl Viora in lachen uitbarstte: 'Ik denk dat dit expres is gedaan om ons alvast te laten wennen aan de trein straks.'

Hoewel ons bezoek aan Boedapest en Moskou fantastisch was, voelde onze tijd in allebei de steden toch meer als een

voorbode op het grote moment: het vertrek van de Transmongolië Express.

De eerste uren van de reis staren we alleen maar naar buiten. Moskou is zó groot. Het duurt zeker twee uur voordat we de grijze industriële buitenwijken vol fabrieken van deze stad achter ons laten en de trein koers zet richting niemandsland.

Bij de eerste kilometers schrokken we van het geschud, getoeter en gefluit van de trein. ‘Dat wordt vast wel minder als we eenmaal buiten de stad rijden,’ had ik nog tegen Viora, en vooral tegen mezelf, gezegd. Eenmaal in bed besef ik dat het gerammel en gebonk van de trein niet gaat veranderen en dat we nog ruim tachtig uur te gaan hebben. In het eerste deel van deze treinreis doorkruisen we in vier nachten en vijf dagen het grootste deel van Rusland en rijden we van Moskou direct naar onze eerst stop: Irkoetsk.

Ik word wakker van de deur die met een harde klap dichtvalt als Viora binnenkomt met een kop thee. ‘Sorry, ik wilde je niet wakker maken!’ zegt ze verontschuldigend. ‘Wil je ook thee?’

‘Ja, graag,’ zeg ik met schorre stem terwijl ik overeind kom. De trein is vannacht op twaalf stations gestopt en ik heb er helemaal niks van gemerkt. Tijdens een van deze stops heeft de tijd ook een sprong vooruit gemaakt. Rusland is zo groot dat het land maar liefst elf tijdzones kent. Tussen Moskou en Irkoetsk reizen wij door vijf tijdzones. In dit geval een fijne bijkomstigheid, want zo gaat de tijd toch ineens een stuk sneller voorbij. Het is wel ingewikkeld: we hebben op onze telefoons geen bereik, dus springen ze ook niet automatisch over op de juiste lokale tijd. Daarom zetten we mijn analoge horloge

steeds handmatig om, zodat we zelf nog een beetje weten hoe laat het is.

Bij het boeken van de treinkaartjes hebben we een overzicht gekregen met daarop alle stations waar we stoppen, hoelang we stoppen en wanneer we een volgende tijdzone inrijden. Na elke stop streep ik hem door op het schema en bekijken we wanneer en hoelang de volgende is. Dat varieert van vijf minuten tot wel drie kwartier. Gisteravond zijn we om halftien nog uitgestapt tijdens een korte stop van tien minuten. Even de benen strekken en wat frisse lucht pakken voor de nacht. Dat laatste was niet zo moeilijk: na een middag in de trein was de buitentemperatuur gedaald naar zeven graden, terwijl het die middag in Moskou nog ruim twintig graden geweest was.

Als ik nu naar buiten kijk verwacht ik niet dat het vandaag veel warmer zal zijn, al doet de temperatuur in de trein anders vermoeden. De verwarming staat continu aan, ook 's nachts, en blaast een mufte, warme lucht de coupé in. Ik krijg hoofdpijn van de lucht en wil niets liever dan een raampje openzetten, maar... Je raadt het al. Dat is helaas niet mogelijk.

Terwijl we onze havermout opeten raast het landschap aan ons voorbij. Voor in iedere wagon staat een *samovar*, de redding van iedere reiziger in de trein. Het is een boiler waar je heet water kunt tappen voor je thee of koffie, maar waarmee je dus ook havermout, instant noodles of soep kunt maken. Uitgebreider dan dat wordt het niet. Er is wel een restauratiewagen, maar op de menukaart staan alleen wat onverklaarbare Russische gerechten, die bovendien niet te betalen zijn. Vooralsnog houden wij het daarom bij onze zelf meegebrachte noodles en havermoutjes. Nadat we Moskou hadden verlaten,

reden we door uitgestrekte groene vlaktes met hier en daar een rokende fabriekspijp. Nu rijden we vooral door bossen en is er geen teken van leven te zien. Vooral bomen, heel veel bomen. Geen wegen, geen huizen, geen dieren. Maar omdat het uitzicht iedere seconde toch weer anders is, worden mijn ogen steeds als een magneet naar het raam getrokken.

‘Wat gaan we vandaag allemaal doen?’

Viora moet lachen om mijn vraag. ‘Uh, wat dacht je van... niks? Precies niks!’

Ik laat haar zien dat het vandaag nog best druk wordt met vier stations waar we minstens een kwartier gaan stoppen. Dan kunnen we makkelijk even uit de trein. De eerste stop is al over een halfuur.

‘Opschieten dus, want we moeten onze kamer nog opruimen en ons omkleden.’ Ik sta op om mijn bed in te klappen. Wij hebben een tweedeklascoupé met vier bedden. Oftewel: twee stapelbedden van zestig centimeter breed met daartussen een gangpad van nog geen halve meter. De bovenste bedden kun je opklappen zodat je overdag net genoeg ruimte hebt om te staan en te zitten. We hebben besloten dat we wel steeds ‘boven’ gaan slapen. Zo houden we het slapen en wonen apart op de paar vierkante meter die we hebben.

Ondanks de kleine ruimte is het wel praktisch ingedeeld. Zo zit er onder de onderste bedden een grote opbergruimte, waar met gemak vier backpacks in kunnen, en ook boven het bed hebben ze ieder hoekje benut zodat je er bijvoorbeeld je spullen in kunt opbergen. Ik ben zo blij dat wij de coupé voor onszelf hebben, want hoe praktisch het ook is ingericht, met vier volwassen personen vijf dagen lang in deze ruimte, daar zou ik

gillend gek van zijn geworden. Bovendien is er aan boord geen douche of badkamer. Alleen in de wc is een klein kraantje waar we onze tanden kunnen poetsen.

De trein uit gaan terwijl we al onze spullen achterlaten voelt elke keer weer spannend. De coupé kan niet op slot en iedereen zou naar binnen kunnen gaan. En wat als we per ongeluk achterblijven op een station? Hoe komen we dan ooit weer bij onze spullen? Voor onze eigen geruststelling en veiligheid nemen we daarom steeds één tas mee de trein uit, met daarin onze belangrijkste spullen zoals onze paspoorten, portemonnees, treinkaartjes, telefoons, camera en laptop.

Als we uit de trein stappen en op het ijskoude perron staan, vragen we ons af waarom we hier eigenlijk stoppen. Het is zelfs een stop van een halfuur! We zien een industrieel en vervallen station met niets of niemand in de wijde omgeving, behalve onze medereizigers. Iedereen draagt comfortabele en ruimzittende kleding, heeft verwilderde haren en zijn slippers aan. Het sneeuwt een beetje en het voelt wat somber, maar toch zorgt het ergens ook voor een magische sfeer. Het voelt hier zo verlaten en onbereikbaar. Dat laatste is in dit geval ook wel echt zo. We hebben geen Russische simkaart aangeschaft voor onze telefoons, omdat het bereik onderweg toch heel slecht is – zonde van het geld. We hoopten nog even dat er misschien op een aantal grotere stations een wifiverbinding zou zijn, om af en toe een teken van leven naar onze vrienden en familie in Nederland te sturen. Maar nu we de eerste paar stations hebben gezien vermoeden we dat dat 'm niet gaat worden. We geven ons over aan de situatie en juist doordat er niks kan,

voelen we een enorme rust. Even onbereikbaar zijn is juist wel lekker.

Maar nu, na bijna 24 uur in de trein, weten we nog niet goed of we het nou écht leuk vinden. Omdat we er zo lang naar uit hebben gekeken valt het misschien juist wel een beetje tegen. Ik baal van die gedachte. Hebben we het idee van de trein te veel geromantiseerd, of zijn alle indrukken gewoon zo overweldigend dat we iets langer de tijd nodig hebben om te wennen? Voor veel mensen is deze treinreis een droom, staat het boven aan hun bucketlist. Waarom voelen wij dat nog niet zo? Ik bedenk dat ik op dit moment alleen invloed heb op mezelf, op mijn gedachten. De trein rijdt gewoon door, douchen kan niet, het landschap schiet voorbij en onze coupé gaat echt niet groter worden. Dus als ik over 24 uur een ander gevoel wil hebben, dan moet ik proberen mijn eigen gedachten en houding te veranderen. Juist proberen om te genieten van deze heel bijzondere ervaring.

Ik installeer mezelf met een kop thee, een boek en een muziekje op de smalle bank. Viora ligt languit tegenover me met een puzzelboekje en een zakje chips in de hand, terwijl ze zit mee te neuriën op de muziek die uit onze kleine box galmt. Zij kan zich in dit soort situaties altijd iets makkelijker aanpassen. Ik wissel het lezen af met naar buiten kijken. De sneeuwvlokken worden steeds groter en het landschap begint steeds witter te worden. We hadden ons wel voorbereid op koude temperaturen, maar aan sneeuw in april hadden we niet meer gedacht. Zo wordt het vanzelf romantisch!

Plattegrond

In Moskou worden de namen van de metrostations alleen aangeduid in cyrillische tekens. Zorg er dus voor dat je een plattegrond bij je hebt waar zowel de Engelstalige als de Russische benamingen op staan, want anders is de kans dat je verdwaalt honderd procent!

Langste roltrap

In Moskou ligt een van de langste roltrappen ter wereld. Deze roltrap in het metrostation Park Pobedy is maar liefst 176 meter lang. Als je erop staat lijkt er geen einde aan te komen.

Instagramaccounts waardoor je onmiddellijk op reis wilt:

- ≈ @mariefeandjakesnow
- ≈ @travelmonster.nl
- ≈ @madetwotravel
- ≈ @positravelty
- ≈ @saltinourhair

Viora's favo boeken:

- ≈ *Backpackbestemmingen* – Roëll de Ram
- ≈ *365 dagen onderweg* – Floortje Dassing
- ≈ *Pinnen in Mongolië* – Liesbeth Rasker

Ga je alleen reizen? Dan is het boek *Solo reizen* van Liesbeth Rasker ook aan te raden.

De dag vliegt voorbij met lezen, een beetje slapen, een potje Yahtzee, Netflix, meer slapen, eten, een rondje over een station lopen, meer slapen... eigenlijk komen we helemaal tot rust. We wisselen wel zo nu en dan van plek, zodat we allebei soms vooruit en soms achteruit rijden. Ondanks het feit dat we geen last hebben van wagenziekte, snapt ons evenwichtsorgaan het soms ook niet meer. Zodra we een perron op stappen om even een rondje te lopen, hebben we het gevoel dat we nog steeds schommelen en rijden, alsof je na een lange dag op een boot weer aan wal staat.

De laatste stop is om negen uur 's avonds in Jekaterinenburg. Deze stad is de op drie na grootste stad van Rusland en dat merken we meteen op het station. Digitale borden met vertrektijden, rookruimtes op het perron en sfeervolle verlichting in plaats van witte tl-balken die schommelen in de wind. De laatste uren is het steeds harder gaan sneeuwen en voordat ik het doorheb krijg ik van achteren een hoop sneeuw in mijn gezicht.

'Je wilde toch zo graag douchen, hier heb je een ijskoude douche!' Viora rolt snel nog een sneeuwbal en gooit die mijn kant op.

Volgens Viora's stappenteller hebben we niet meer dan 2500 stappen gezet. We zijn ook nog lang niet moe, maar moeten toch gaan slapen, anders is ons ritme straks helemaal in de war. Na een laatste potje Yahtzee gooien we er nog een slaappil in en proberen we in slaap te komen. Gisteren was ik vooral bezig met de geluiden om me heen; daar ben ik inmiddels aan gewend. Wat me opvalt, als we op onze rug liggen en naar het plafond staren, is de rijrichting van de trein. De hele dag gingen

we natuurlijk voor- of achteruit, maar nu liggen we zijwaarts.

Ik draai me om en geef, over het gangpad heen, Viora nog een kus. ‘Welterusten schat! En ik heb zin in morgen.’

‘Hoezo, zin in morgen?’ vraagt ze enigszins verbaasd.

‘Nou gewoon, de hele dag niksdoen, Cup-a-Soup drinken, chips eten en naar buiten kijken.’

Ze moet lachen. ‘Wat moet ik nou met jou, het ene moment wil je het vliegtuig pakken naar een tropisch eiland, en nu heb je zin om een dag in de trein te zitten? Hoe dan ook, ik ben blij dat je er zo over denkt. We gaan er morgen weer een leuke dag van maken!’ Ze geeft me nog een kus en draait zich dan om.

De dagen daarna zien er niet heel anders uit, maar ik begin me wel helemaal op mijn gemak te voelen. Het schudden van de trein, de geringe afleiding en het continu wisselende landschap geven ons een ‘zen’ gevoel. We gaan op in het ritme van de trein en dat is heel fijn. Geen afleiding van mijn telefoon, laptop en sociale verplichtingen... zo kan ik me opeens uren achter elkaar in stilte op één ding tegelijk concentreren. Ik heb inmiddels zelfs al een boek uitgelezen, terwijl ik normaal gesproken niet echt een lezer ben.

We beginnen ook patronen te herkennen. Zo komt iedere ochtend om elf uur de *provodnik* langs met de stofzuiger om de gang en de coupé schoon te maken. Iedere wagon heeft een provodnik, een soort hostess en beheerder van de wagon. Ze spreken slecht Engels, maar we proberen ze ondanks de taalbarrière te vriend te houden: ze hebben namelijk onze tickets ingenomen bij het binnengaan van de trein. Dit is een normale procedure, maar we hebben ze straks wel weer nodig als we na ons verblijf in Irkoetsk doorreizen naar Mongolië. De provod-

niks maken bij iedere stop de deur open en geven dan aan of we eruit mogen om de benen te strekken. Op het perron staan ze vervolgens bij de openstaande deur, ter controle en voor de veiligheid. Het is een bijzonder gezicht om op een leeg perron al die provodniks in uniform te zien staan.

'Go no far away!' Onze provodnik raadt het ons steeds expliciet af het perron te verlaten. Dat is omdat we geen ticket hebben, maar ook omdat de kans bestaat dat je de tijd vergeet en te laat weer bij de trein bent. Er is namelijk geen conducteur die op zijn fluitje blaast om aan te geven dat de trein weer gaat vertrekken. Je bent echt zelf verantwoordelijk. Onze wandelinggetjes gaan dus vaak niet verder dan van het begin van de trein naar het eind en weer terug. Heel af en toe zijn we rebels en lopen we het station op, maar dat risico nemen we alleen als we een stop van meer dan een halfuur hebben.

De afgelopen dagen reden we door een besneeuwd landschap, maar inmiddels dooit het en keert het groen langzaam terug naarmate de uren verstrijken. In de Yahtzee-competitie staat het 18-13 in mijn voordeel en het aantal zakken chips dat we hebben gegeten is niet meer op één hand te tellen. Op een aantal stations bevindt zich op het perron een winkeltje, niet meer dan een hokje met open raam waar wat chips, instant noodles en water of frisdrank worden verkocht. Soms staan er ook oudere vrouwen te schreeuwen vanachter een hek. Ze mogen niet op het perron komen, maar door de hekken heen verkopen ze vers fruit en broodjes tegen een gunstiger tarief dan het winkeltje. Om onszelf bezig te houden kopen we bij iedere stop wel wat, en zo houden we de chips op voorraad.